

Kumak nizinny *Bombina bombina* (2503)

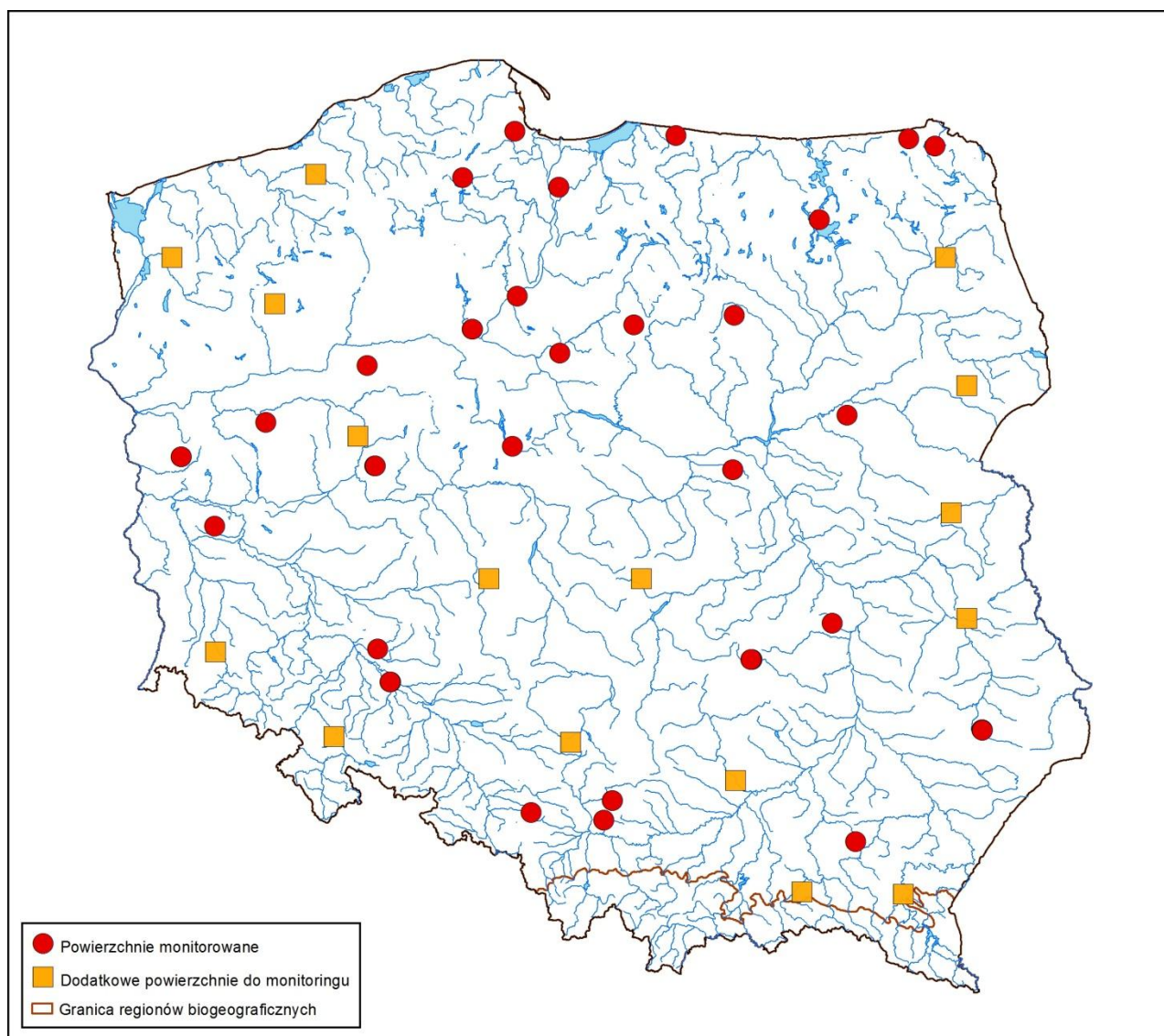

Autor raportu: Joanna Mazgajska

Eksperti lokalni: Błażuk Jacek, Bonk Maciej, Fritzkowski Szymon, Hetmański Tomasz, Kisiel Paweł, Klimaszewski Krzysztof, Majtyka Tomasz, Mazgajska Joanna, Najbar Bartłomiej, Niewolewska Justyna, Pełnia-Iwanicka Ewa, Rybacki Mariusz, Sikora Anna, Stachyra Przemysław, Szpotkowski Kamil, Zaborowska Anna

Gatunek występuje wyłącznie w regionie biogeograficznym kontynentalnym.
Był objęty monitoringiem w 2010 r.

Liczba i lokalizacja stanowisk i obszarów monitoringowych

Ryc. 1. Rozmieszczenie powierzchni monitoringu płazów

Obecność kumaka nizinnego stwierdzono na 111 spośród 351 stanowisk rozrodu płazów badanych w regionie biogeograficznym kontynentalnym w 2010 r., które należy traktować jako stanowiska monitoringowe tego gatunku. Stanowiska te zlokalizowane były województwach: mazowieckim, lubuskim, wielkopolskim, kujawsko-pomorskim, pomorskim, małopolskim, lubelskim, dolnośląskim, warmińsko-mazurskim i nie reprezentują jeszcze w pełni rozmieszczenia geograficznego kumaka nizinnego w Polsce. Potrzebne jest uzupełnienie w przyszłości listy monitorowanych stanowisk stanowiskami zlokalizowanymi w województwach łódzkim, świętokrzyskim, śląskim, podlaskim i zachodniopomorskim. Należałoby też badać więcej stanowisk w niektórych regionach objętych pracami monitoringowymi w 2010 r. Dopiero tak rozbudowana sieć stanowisk pozwoli na właściwe monitorowanie stanu gatunku w regionie kontynentalnym w Polsce, w tym na obserwowanie trendów w dostępności siedlisk rozrodu.

Tab. 1. Zestawienie stanowisk monitoringowych, na których stwierdzono występowanie kumaka nizinnego

Lp.	Nazwa stanowiska	Lokalizacja stanowiska (obszary chronione)
1.	Biskupice Rów K	Mazowsze
2.	Brzeźno 1	strefa ochronna Pszczewskiego Parku Krajobrazowego, obszar Natura 2000 PLH080002 Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry
3.	Brzeźno 2	strefa ochronna Pszczewskiego Parku Krajobrazowego, obszar Natura 2000
4.	Brzeźno 3	strefa ochronna Pszczewskiego Parku Krajobrazowego, obszar Natura 2000
5.	Brzeźno 4	strefa ochronna Pszczewskiego Parku Krajobrazowego, obszar Natura 2000
6.	Brzeźno 5	strefa ochronna Pszczewskiego Parku Krajobrazowego, obszar Natura 2000
7.	Brzeźno 6	strefa ochronna Pszczewskiego Parku Krajobrazowego, obszar Natura 2000
8.	Bydgoszcz - Fordon 1	kujawsko-pomorskie
9.	Bydgoszcz - Ogród Botaniczny 5	kujawsko-pomorskie
10.	Chrzany	mazowieckie
11.	Gdańsk-Klukowo 1	pomorskie
12.	Goraj 1	pomorskie k. Malborka
13.	Gościszewo 1	pomorskie k. Malborka
14.	Jadowniki Wał Ruda 3	małopolskie
15.	Kamionna 1	Strefa ochronna Pszczewskiego Parku Krajobrazowego
16.	Kamionna 2	strefa ochronna Pszczewskiego Parku Krajobrazowego
17.	Kamionna 3	strefa ochronna Pszczewskiego Parku Krajobrazowego
18.	Kamionna 4	strefa ochronna Pszczewskiego Parku Krajobrazowego
19.	Kamionna 5	strefa ochronna Pszczewskiego Parku Krajobrazowego, obszar Natura 2000
20.	Kamionna 6	strefa ochronna Pszczewskiego Parku Krajobrazowego, obszar Natura 2000
21.	Kamionna 7	strefa ochronna Pszczewskiego Parku Krajobrazowego
22.	Kamionna 9	strefa ochronna Pszczewskiego Parku Krajobrazowego, obszar Natura 2000
23.	Kampinoski Park Narodowy_14	stanowisko znajduje się na terenie Kampinoskiego Parku Narodowego oraz obszaru Natura 2000 "Puszcza Kampiroska"
24.	Kampinoski Park Narodowy_15	Stanowisko znajduje się na terenie Kampinoskiego Parku Narodowego oraz obszaru Natura 2000 "Puszcza Kampiroska".
25.	Kampinoski Park Narodowy_16	Stanowisko znajduje się na terenie Kampinoskiego Parku Narodowego oraz obszaru Natura 2000 "Puszcza Kampiroska".
26.	Kampinoski Park Narodowy_21	Stanowisko znajduje się na terenie Kampinoskiego Parku Narodowego oraz obszaru Natura 2000 "Puszcza

		Kampinoska".
27.	Kampinoski Park Narodowy_6	stanowisko znajduje się na terenie Kampinoskiego Parku Narodowego oraz obszaru Natura 2000 "Puszcza Kampinoska"
28.	Kampinoski Park Narodowy_7	Stanowisko znajduje się na terenie Kampinoskiego Parku Narodowego oraz obszaru Natura 2000 "Puszcza Kampinoska".
29.	Kampinoski Park Narodowy_9	Stanowisko znajduje się na terenie Kampinoskiego Parku Narodowego oraz obszaru Natura 2000 "Puszcza Kampinoska".
30.	Kobyli Ług (Chojnowski 3)	Chojnowski Park Krajobrazowy
31.	Koniecwałd 1	pomorskie k. Malborka
32.	Koniecwałd 4	pomorskie k. Malborka
33.	Kosobudy 1	Otulina Roztoczańskiego Parku Narodowego
34.	Kosobudy 2	Otulina Roztoczańskiego Parku Narodowego
35.	Kościerzyna-Rybaki 1	pomorskie, gmina Kościerzyna
36.	Kościerzyna-Rybaki 2	pomorskie, gmina Kościerzyna
37.	Kościerzyna-Rybaki 3	pomorskie, gmina Kościerzyna
38.	Kościerzyna-Rybaki 4	pomorskie, gmina Kościerzyna
39.	Kościerzyna-Rybaki 5	pomorskie, gmina Kościerzyna
40.	Kościerzyna-Rybaki 6	pomorskie, gmina Kościerzyna
41.	Kościerzyna-Rybaki 7	pomorskie, gmina Kościerzyna
42.	Krępa 1	Dolina Środkowej Odry (PLB 080004)
43.	Krępa 11	Dolina Środkowej Odry PLB 080004
44.	Krępa 12	Dolina Środkowej Odry PLB 080004
45.	Krępa 13	Dolina Środkowej Odry PLB 080004
46.	Krępa 14	Dolina Środkowej Odry PLB 080004
47.	Krępa 16	Dolina Środkowej Odry PLB 080004
48.	Krępa 17	Dolina Środkowej Odry PLB 080004
49.	Krępa 18	Dolina Środkowej Odry PLB 080004
50.	Krępa 19	Dolina Środkowej Odry PLB 080004
51.	Krępa 20	Dolina Środkowej Odry PLB 080004
52.	Krępa 21	Dolina Środkowej Odry PLB 080004
53.	Krępa 22	Dolina Środkowej Odry PLB 080004
54.	Krępa 23	Dolina Środkowej Odry PLB 080004
55.	Krępa 24	Dolina Środkowej Odry PLB 080004
56.	Krępa 25	Dolina Środkowej Odry PLB 080004
57.	Krępa 26	Dolina Środkowej Odry PLB 080004
58.	Krępa 27	Dolina Środkowej Odry PLB 080004
59.	Krępa 28	Dolina Środkowej Odry PLB 080004
60.	Krępa 29	Dolina Środkowej Odry PLB 080004
61.	Krępa 3	Dolina Środkowej Odry PLB 080004
62.	Krępa 5	Dolina Środkowej Odry PLB 080004
63.	Krępa 6	Dolina Środkowej Odry PLB 080004
64.	Krępa 7	Dolina Środkowej Odry PLB 080004
65.	Krępa 8	Dolina Środkowej Odry PLB 080004

66.	Krępa 9	Dolina Środkowej Odry PLB 080004
67.	Kumaki Dobrej 1	SOO Kumaki Dobrej
68.	Kumaki Dobrej 17	SOO Kumaki Dobrej
69.	Kumaki Dobrej 18	SOO Kumaki Dobrej
70.	Kumaki Dobrej 2	SOO Kumaki Dobrej
71.	Kumaki Dobrej 22	SOO Kumaki Dobrej
72.	Kumaki Dobrej 3	SOO Kumaki Dobrej
73.	Kumaki Dobrej 6	SOO Kumaki Dobrej
74.	Kumaki Dobrej 7	SOO Kumaki Dobrej
75.	Łęgi oborskie (Chojnowski 5)	Chojnowski Park Krajobrazowy
76.	Moskol	PLH140006 Dolina Zwolenki, k. Radomia, mazowieckie
77.	Oława 1	dolnośląskie
78.	Oława 10	dolnośląskie
79.	Oława 12	dolnośląskie
80.	Oława 13	dolnośląskie
81.	Oława 15	dolnośląskie
82.	Oława 16	dolnośląskie
83.	Oława 19	dolnośląskie
84.	Oława 2	dolnośląskie
85.	Oława 3	dolnośląskie
86.	Oława 4	dolnośląskie
87.	Oława 5	dolnośląskie
88.	Oława 8	dolnośląskie
89.	Oława 9	dolnośląskie
90.	Oława R1	dolnośląskie
91.	Oława R5	dolnośląskie
92.	Oława R6	dolnośląskie
93.	Podstolice 6	wielkopolskie, k. Piły
94.	Podstolice 9	wielkopolskie, k. Piły
95.	Robakowo 1	wielkopolskie, k. Komorników
96.	Robakowo 2	wielkopolskie, k. Komorników
97.	Robakowo 3	wielkopolskie, k. Komorników
98.	Robakowo 4	wielkopolskie, k. Komorników
99.	Robakowo 5	wielkopolskie, k. Komorników
100	Roztoczański Park Narodowy_Chropaczów Duży	Roztoczański Park Narodowy PLH060017 Roztocze Środkowe
101	Uroczysko Jezior 1	Otulina Roztoczańskiego Parku Narodowego
102	URWITAŁT_2	Natura 2000 "Jezioro Łuknajno" Mazurski Park Krajobrazowy, warmińsko-mazurskie
103	URWITAŁT_3	Natura 2000 "Jezioro Łuknajno" Mazurski Park Krajobrazowy
104	URWITAŁT_4	Natura 2000 "Jezioro Łuknajno" Mazurski Park Krajobrazowy
105	URWITAŁT_5	Natura 2000 "Jezioro Łuknajno" Mazurski Park Krajobrazowy
106	URWITAŁT_7	Natura 2000 "Jezioro Łuknajno" Mazurski Park Krajobrazowy

		Krajobrazowy
107	URWITAŁT_8	Natura 2000 "Jezioro Łuknajno" Mazurski Park Krajobrazowy
108	URWITAŁT_9	Natura 2000 "Jezioro Łuknajno" Mazurski Park Krajobrazowy
109	Żabieniec 1 (Chojnowski 8)	Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura2000 PLH140039 Stawy w Żabieńcu, Chojnowski Park Krajobrazowy
110	Żabieniec 2 (Chojnowski 9)	Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura2000 PLH140039 Stawy w Żabieńcu, Chojnowski Park Krajobrazowy
111	Żabieniec 3 (Chojnowski 10)	Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura2000 PLH140039 Stawy w Żabieńcu, Chojnowski Park Krajobrazowy

Wyniki badań i ocena stanu ochrony

Podsumowanie wyników badań wskaźników na stanowiskach

Charakterystyki populacyjne

Chociaż nie przyjęto żadnych wskaźników stanu populacji gatunku i na wszystkich stanowiskach określono go jako nieznaną, to jednak na wszystkich stanowiskach oprócz samej obecności gatunku notowano liczbę obserwowanych osobników dorosłych, młodocianych, larw i jaj. Poniżej przedstawiono krótkie podsumowanie zebranych w trakcie kontroli terenowych danych o liczebności i rozrodzie kumaka nizinnego na monitorowanych stanowiskach.

Liczebność. W ramach monitoringu osobno zliczano liczbę: głosów godowych, obserwowanych osobników dorosłych, widzianych osobników młodocianych, liczbę pakietów jaj oraz liczbę larw. Nie ze wszystkich stanowisk kumaka udało się uzyskać wszystkie te dane. Liczba zaobserwowanych osobników dorosłych wahała się od jednego osobnika (zbiornik Podstolice 6) do 200 – 1000 osobników (stanowisko Kumaki Dobrej 6). Przy czym w przypadku stanowiska Kumaki Dobrej 6 liczba została oszacowana na podstawie głosów. Autorka opracowania na podstawie obserwacji własnych powątpiewa w możliwość oszacowania takiej liczby głosów i możliwość odróżnienia 100 głosów od 150 czy 200. Generalnie, populacje kumaka na monitorowanych stanowiskach nie były zbyt liczne. Jedynie na 37 (z ogólnej liczby 111 stanowisk) stwierdzono osobniki dorosłe w liczbie co najmniej 20 osobników (na podstawie liczenia głosów bądź wizualnej obserwacji dorosłych okazów). Pakiety jaj znajdowane były sporadycznie, co może być związane z trudnościami z ich stwierdzeniem wśród gęstej roślinności wodnej. Najwięcej – 176 pakietów jaj znaleziono na stanowisku Brzeźno 2. Zdaniem autora opracowania brak stwierdzenia jaj nie świadczy o tym, że ich rzeczywiście w danym zbiorniku w danym sezonie rozrodczym nie było (podobnie jak brak stwierdzeń larw czy osobników młodocianych). Świadczy to raczej o problemach metodycznych (np. niewystarczającej liczbie kontroli). Trudne też może być odnalezienie larw, osobników dorosłych wśród gęstej roślinności. Tak więc w przypadku gęsto zarośniętych zbiorników brak obserwacji larw i osobników dorosłych również nie świadczy, że gatunku tam nie ma. Jeszcze raz podkreśla się, że najbardziej wiarygodną metodą stwierdzania obecności gatunku jest liczenie głosów godowych.

Rozród. Inaczej niż w przypadku wielu innych gatunków polskich płazów, obecność kumaka nizinnego (prowadzącego ziemno-wodny tryb życia) w danym zbiorniku wodnym nie jest równoznaczna z faktem rozmnażania się tego gatunku na danym stanowisku. Za stanowisko rozrodcze należy uznać taki zbiornik, w którym kumaki wydawały głosy godowe, stwierdzono pary w amplexus, stwierdzono jaja lub larwy. Większość (98) stwierdzonych stanowisk kumaka nizinnego było równocześnie jego stanowiskami rozrodczymi. Za stanowisko, na którym nie stwierdzono rozrodu, uważano takie, na którym stwierdzono tylko osobniki dorosłe lub młodociane (patrz powyżej). W ramach badań monitoringowych stwierdzono 13 takich stanowisk na ogółem 111 stanowisk tego gatunku. Obserwowano na nich przeważnie od 1 do 3 dorosłych osobników kumaka. Były to lokalizacje: Kumaki Dobrej 22, Podstolice 6, Urwitałt 3, Bydgoszcz Ogród Botaniczny, Krępa 11, Krępa 20, Krępa 21, Krępa 22, Krępa 23, Krępa 28, Krępa 29, Krępa 3, Krępa 9.

Wskaźniki stanu siedliska

Tab. 2. Zestawienie ocen zbiorczego wskaźnika jakości siedlisk na badanych stanowiskach kumaka nizinnego

Wskaźnik	Ocena			
	FV	U1	U2	XX
Zbiorczy wskaźnik jakości siedlisk	8	83	1	19

Na większości stanowisk (83) zbiorczy wskaźnik jakości siedlisk wskazuje na stan niezadowolający (U1). Jedynie na 8 stanowiskach (biorąc pod uwagę składowe zbiorczego składnika jakości siedlisk) uznano stan siedliska za właściwy (FV). Były to: Kamionna 6, Oława 12, Oława 13, Oława 5, Oława 8, Oława R1, Oława R5, Oława R6. Tylko na jednym stanowisku oceniono stan siedliska jako zły – U2 (Kampinoski Park Narodowy_70). Ponieważ najwyższe wartości wskaźnika jakości siedliska nie pokrywają się ze stwierdzeniami najliczniejszej populacji kumaka nizinnego, należy w przyszłości rozważyć zmianę szacowania wartości poszczególnych cech środowiska. Wskaźniki jednak spełniły swoją rolę przy przewidywaniu, czy w danym środowisku w ogóle kumak nizinny występuje (tylko jedno stanowisko, gdzie stwierdzono kumaka otrzymało ocenę stan zły). W kilku przypadkach ekspercka ocena stanu siedliska dokonana przez wykonawców prac monitoringowych nie zgadzała się z oceną według zbiorczego wskaźnika jakości siedlisk. W wielu przypadkach koordynator dla gatunku uznaje te obiekty za dostatecznie uargumentowane (zasadne).

Poniżej opisano, jak kształtowały się poszczególne składowe zbiorczego wskaźnika jakości siedlisk na monitorowanych stanowiskach.

- **Drzewa i krzewy w promieniu do 30 m**

Liczne drzewa i krzewy w promieniu 30 m od brzegów zbiornika występowały na 89 stanowiskach (na 111 badanych). Niewielka liczba drzew i krzewów w promieniu 30 m od brzegów zbiornika została odnotowana na 14 stanowiskach. Teren całkowicie otwarty w promieniu 30 m od brzegów zbiornika został odnotowany tylko na 5 stanowiskach. Na 3 stanowiskach nie określono tej składowej.

- **Udział płyczn w linii brzegowej zbiornika**

Tylko na 14 ze 111 zbiorników z kumakiem stwierdzono brak płyczn. Ponad 1/5 zbiorników (25) to były zbiorniki otoczone całkowicie płycznami (90-100% linii brzegowej). Łącznie ok.37% stanowiły zbiorniki, gdzie płyczn występowały wzdłuż co najmniej połowy brzegu zbiornika.

- **Nachylenie brzegów.** Tej charakterystyki nie badano w trakcie prac 2010.

- **Roślinność zanurzona i pływająca (bez szuwaru)**

Brak tej roślinności lub jej obecność tylko na powierzchni stwierdzono w przypadku 28 zbiorników. Roślinność kępkowa i nieliczna lub liczna ale nie o pionowych pędach występowała w 39 zbiornikach, a bardzo liczna o pionowych pędach - w 43 zbiornikach. Dla jednego zbiornika brak danych.

Uwaga: Ta składowa wymaga w przyszłości dopracowania. Poza tym pokrycie lustra wody w 100% przez roślinność pływającą, np. rzęsę wodną stwarza problemy w szacunkowej ocenie stopnia zarośnięcia zbiornika.

- **Udział szuwaru w powierzchni zbiornika (%)**

Na większości zbiorników (64) notowano korzystne dla gatunku warunki - brzegi z roślinnością szuwarowa niższą niż 1 m (ponad 25% linii brzegowej zbiornika). W przypadku 47 zbiorników warunki były nieco mniej korzystne - brak do kilku kęp szuwaru ($\leq 25\%$ powierzchni zbiornika).

- **Obecność barier dla płazów na brzegu zbiornika**

W przypadku zdecydowanej większości stanowisk (99) stwierdzono brak barier uniemożliwiających przemieszczanie się płazów lub bariery występowały tylko na części linii brzegowej zbiornika (mniej niż połowa brzegu). Brak danych na temat tej składowej dla 12 zbiorników.

- **Urbanizacja otoczenia**

Większość zbiorników zlokalizowana była we względnie naturalnym otoczeniu lasów i łąk, często w mozaice z polami uprawnymi. Tylko jeden zbiornik występował na terenie przemysłowym. Zabudowę wiejską stwierdzono w otoczeniu 19 zbiorników.

- **Wpływ ryb**

Obecność ryb stwierdzono na 40 zbiornikach, a ich brak na 42. W przypadku 29 zbiorników – brak danych. Jest to bardzo problematyczna składowa, ponieważ nie do końca wiadomo, czy obserwatorzy wpisywali brak ryb kiedy ich po prostu nie stwierdzili, czy kiedy byli absolutnie pewni że ich nie ma. Obecność lub brak ryb nie zawsze łatwo stwierdzić podczas rutynowych przejść w poszukiwaniu płazów. Obserwacją pewną jest stwierdzenie, zaś brak jest stwierdzeniem niejednoznacznym.

- **Liczba zbiorników w promieniu < 500 m**

W przypadku większości zbiorników (101) stwierdzono występowanie innych zbiorniki wodnych w promieniu do 500 m. Jedynie 10 zbiorników, w których stwierdzono kumaka nizinnego było odizolowanych od innych (brak innych zbiorników w promieniu 0,5 km).

Tab. 3. Oceny parametrów stanu ochrony kumaka nizinnego na badanych stanowiskach

Lp	Stanowiska	Oceny		
		Stan	Stan siedliska –	Perspektywy

		populacji	wskaźnik zbiorczy (ocena wykonawcy)		ogólna*
1	Biskupice Rów K	XX	XX	U1	XX
2	Brzeźno 1	XX	FV	U1	U1 (FV)
3	Brzeźno 2	XX	FV	U1	U1
4	Brzeźno 3	XX	U1	U1	U1
5	Brzeźno 4	XX	FV	U1	U1
6	Brzeźno 5	XX	U1	U1	U1
7	Brzeźno 6	XX	U1	U1	U1
8	Bydgoszcz - Fordon 1	XX	U1	U1	U1
9	Bydgoszcz - Ogród Botaniczny 5	XX	U1 (U2)	U1	U1
10	Chrzany	XX	U1	FV	U1
11	Gdańsk-Klukowo 1	XX	U1	U1	U1
12	Goraj 1	XX	U1	U1	U1
13	Gościszewo 1	XX	U1	U1	U1
14	Jadowniki Wał Ruda 3	XX	U1	U1	U1
15	Kamionna 1	XX	U1	FV	U1
16	Kamionna 2	XX	U1	FV	U1
17	Kamionna 3	XX	U1	U1	U1
18	Kamionna 4	XX	U1	FV	U1
19	Kamionna 5	XX	U1	FV	U1
20	Kamionna 6	XX	FV	FV	FV
21	Kamionna 7	XX	U1	FV	U1
22	Kamionna 9	XX	U1	FV	U1
23	Kampinoski Park Narodowy_14	XX	U1	FV	U1
24	Kampinoski Park Narodowy_15	XX	XX	FV	U1
25	Kampinoski Park Narodowy_16	XX	U1	FV	U1
26	Kampinoski Park Narodowy_21	XX	U1	FV	U1
27	Kampinoski Park Narodowy_6	XX	U1	U1	U1
28	Kampinoski Park Narodowy_7	XX	U2	U1	U2
29	Kampinoski Park Narodowy_9	XX	U1	FV	U1
30	Kobyli Ług	XX	XX	FV	XX

	(Chojnowski 3)				
31	Koniecwałd 1	XX	XX	FV	XX
32	Koniecwałd 4	XX	XX	U1	XX
33	Kosobudy 1	XX	FV (U1)	XX	XX
34	Kosobudy 2	XX	FV (U1)	XX	XX
35	Kościerzyna- Rybaki 1	XX	U1	FV	U1
36	Kościerzyna- Rybaki 2	XX	U1	FV	U1
37	Kościerzyna- Rybaki 3	XX	U1	FV	U1
38	Kościerzyna- Rybaki 4	XX	U1	FV	U1
39	Kościerzyna- Rybaki 5	XX	U1	FV	U1
40	Kościerzyna- Rybaki 6	XX	U1	FV	U1
41	Kościerzyna- Rybaki 7	XX	U1	FV	U1
42	Krępa 1	XX	U1	FV	U1
43	Krępa 11	XX	U1	FV	U1
44	Krępa 12	XX	U1	FV	U1
45	Krępa 13	XX	U1	FV	U1
46	Krępa 14	XX	U1	FV	U1
47	Krępa 16	XX	U1	FV	XX
48	Krępa 17	XX	XX	FV	XX
49	Krępa 18	XX	U1	FV	U1
50	Krępa 19	XX	U1	FV	U1
51	Krępa 20	XX	U1	FV	U1
52	Krępa 21	XX	XX	FV	XX
53	Krępa 22	XX	XX	FV	XX
54	Krępa 23	XX	XX	FV	XX
55	Krępa 24	XX	XX	FV	XX
56	Krępa 25	XX	XX	FV	XX
57	Krępa 26	XX	XX	FV	XX
58	Krępa 27	XX	XX	FV	XX
59	Krępa 28	XX	XX	FV	XX
60	Krępa 29	XX	XX	FV	XX
61	Krępa 3	XX	XX	FV	XX
62	Krępa 5	XX	U1	FV	U1
63	Krępa 6	XX	U1	FV	U1
64	Krępa 7	XX	U1	FV	U1
65	Krępa 8	XX	U1	FV	U1
66	Krępa 9	XX	U1	FV	U1
67	Kumaki Dobrej 1	XX	U1	U1	U1
68	Kumaki Dobrej	XX	U1 (U2)	U1	U1

	17				
69	Kumaki Dobrej 18	XX	U1 (FV)	U1	U1 (U2)
70	Kumaki Dobrej 2	XX	FV	U1	U1
71	Kumaki Dobrej 22	XX	U1	U1	U1 (FV)
72	Kumaki Dobrej 3	XX	U1	U1	U1
73	Kumaki Dobrej 6	XX	U1	FV	U1
74	Kumaki Dobrej 7	XX	FV (U1)	U1	U1
75	Łęgi oborskie (Chojnowski 5)	XX	XX	XX	XX
76	Moskol	XX	U1	U1	U1
77	Oława 1	XX	U1	FV	U1 (FV)
78	Oława 10	XX	U1	U1	U1
79	Oława 12	XX	FV	FV	FV
80	Oława 13	XX	FV	FV	FV
81	Oława 15	XX	U1	U1	U1
82	Oława 16	XX	U1	FV	U1
83	Oława 19	XX	FV	U1	U1
84	Oława 2	XX	U1	U1	U1
85	Oława 3	XX	FV	U1	U1
86	Oława 4	XX	U1	U1	U1
87	Oława 5	XX	FV	FV	FV
88	Oława 8	XX	FV	FV	FV
89	Oława 9	XX	U1	FV	U1
90	Oława R1	XX	FV	FV	FV
91	Oława R5	XX	FV	FV	FV
92	Oława R6	XX	FV	FV	FV
93	Podstolice 6	XX	U1	U1	U1
94	Podstolice 9	XX	U1	U1	U1
95	Robakowo 1	XX	U1	U1	U1
96	Robakowo 2	XX	U1	U1	U1 (FV)
97	Robakowo 3	XX	U1	U1	U1
98	Robakowo 4	XX	U1	U1	U1
99	Robakowo 5	XX	U1	U1	U1
100	Roztoczański Park Narodowy_Chropaczów Duży	XX	U1 (FV)	FV	U1
101	Uroczysko Jęzior 1	XX	FV	U1	U1
102	URWITAŁT_2	XX	FV	U1	U1
103	URWITAŁT_3	XX	U1	U1	U1
104	URWITAŁT_4	XX	U1	U1	U1
105	URWITAŁT_5	XX	U1	U1	U1
106	URWITAŁT_7	XX	FV	U1	U1

107	URWITAŁT_8	XX	FV	U1	U1
108	URWITAŁT_9	XX	FV	U1	U1
109	Żabieniec 1 (Chojnowski 8)	XX	U1	FV	U1
110	Żabieniec 2 (Chojnowski 9)	XX	U1	U1	U1
111	Żabieniec 3 (Chojnowski 10)	XX	U1	FV	U1
Suma		111 XX	XX - 18 FV - 22 U1 - 70 U2 - 1	XX- 3 FV- 61 U1 - 47 U2- 0	XX- 19 FV-6 U1-86 U2-0

*osobno z uwzględnieniem oceny siedlisk w oparciu o zbiorczy wskaźnik jakości siedliska i oparciu o ocenę eksperta wykonującego prace (w nawiasie)

Stan populacji: Stanu populacji gatunku na poszczególnych stanowiskach nie oceniano.

Stan siedliska: Udział stanowisk, gdzie stan siedliska (według przyjętego zbiorczego wskaźnika) jest stanowiący jest właściwy (FV) wynosi jedynie 19,82%(22 stanowiska), niezadowolający (U1) - 63,96%, a zły (U2) – jedynie 0,9% (1 stanowisko: Kampinoski Park Narodowy_7) wszystkich lokalizacji kumaka nizinnego. Ocenę złą parametru siedlisko na tym stanowisku determinuje nachylenie brzegów, ponieważ na połowie linii brzegowej zbiornika występują ostre skarpy, stanowiące barierę dla kumaka. Koordynator dla gatunku nie zgadza się z częścią komentarzy wykonawców co do stanu siedliska. Przykładowo, fakt, że zbiornik podlega eutrofizacji i silnemu zarastaniu (Kosobudy 1, Kosobudy 2) nie jest okolicznością obniżającą jakość siedliska w danym okresie monitoringowym, lecz jedynie ma wpływ na przyszły stan siedliska (perspektywy). Również sam fakt występowania drogi asfaltowej w bliskości zbiornika, bliskość zabudowań (a zwłaszcza pól) oraz użytkowanie zbiornika do pozyskiwania ryb nie jest okolicznością powodującą, iż należy dany zbiornik zaliczyć do najniższej klasy jakości siedliska (stan zły - U2) (Kumaki Dobrej 7). Należy podkreślić, iż nadzwyczaj dogodne siedliska kumaka nizinnego (Stawy w Żabieńcu – Natura 2000 dla tego gatunku), gdzie populacja liczy setki osobników są intensywnie użytkowanymi stawami hodowlanymi. Tak więc jedynie sam czynnik zarybiania nie może przesądzać o niższej wartości siedliska. Na 17 stanowiskach stanu siedlisk nie udało się ocenić (stan nieznan XX), z powodu trudności w określeniu pewnych składowych.

Perspektywy zachowania z uwzględnieniem negatywnych oddziaływań i zagrożeń: Dobre (FV) perspektywy utrzymania się gatunku na stanowisku stwierdzono dla ponad połowy zbiorników (61, czyli 54,95% wszystkich stanowisk kumaka nizinnego). Na pozostałych stanowiskach perspektywy gatunku uznano za niezadowolające - U1 (47, 42,34% wszystkich stanowisk) lub nieznanne (3 stanowiska: Łęgi Oborskie, Kosobudy 1, Kosobudy 2). Zbiorniki Kosobudy są zlokalizowane na gruntach prywatnych, co może budzić obawę o ich przyszły los.

Te oceny wydają się bardzo optymistyczne, biorąc pod uwagę postępującą urbanizację, degradację siedlisk, obniżanie się wód gruntowych oraz generalnie obserwowane na całym świecie zanikanie populacji płazów., a także negatywne oddziaływania i zagrożenia obserwowane

na monitorowanych stanowiskach przez wykonawców monitoringu. Najczęściej zwracali oni uwagę na ciągłe obniżanie się poziomu wód gruntowych, eutrofizację zbiorników, na ich wypływanie i zarastanie, bliskość zabudowy. Przewidywano nawet pogorszenie się jakości wody np. na skutek opadów liści (wątpliwa zasadność wg autorki opracowania).

Generalnie, perspektywy utrzymania się gatunku na badanych stanowiskach oceniono lepiej niż stan samych siedlisk. Urealnienie tych perspektyw wymaga podjęcia aktywnych działań ochronnych w celu poprawy jakości siedlisk.

Ocena ogólna: Stan ochrony gatunku oceniono jako właściwy (FV) jedynie na 8 stanowiskach (7,21% wszystkich stanowisk kumaka nizinnego). Aż na 83 (74,77%) stanowiskach stan ochrony gatunku określono jako niezadowalający (U1), o czym decydowały niezadowalające oceny stanu siedliska (perspektywy oceniano często lepiej). Tylko jedno stanowisko (Kampinoski Park Narodowy_7) otrzymało ocenę stanu ochrony gatunku złą (U2), ze względu na zły stan siedliska. Dla 19 (17,1%) stanowisk stan ochrony gatunku określono jest nieznaną (ocena XX).

Gatunki obce: Norka amerykańska *Mustela vison*, szop pracz *Procyon lotor*, sumik karłowaty *Ameiurus nebulosus*, karaś srebrzysty *Carassius auratus gibelio*.

Stan ochrony gatunku w obszarach Natura 2000

Tab. 4. Podsumowanie ocen stanu ochrony kumaka nizinnego na badanych obszarach Natura 2000

Obszary	Liczba monitorowanych stanowisk w obszarze	Oceny			
		Stan populacji	Stan siedliska	Perspektywy	Ocena ogólna
PLH080002 Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry	8	XX	U1	U1	U1
PLC140001"Puszcza Kampinoska	7	XX	U1	FV	U1
PLH020078 Kumaki Dobrej	8	XX	U1	U1	U1
PLH140006 Dolina Zwoleńki	1	XX	XX	XX	XX
PLH060017 Roztocze Środkowe	1	XX	XX	XX	XX
PLH140039 Stawy w	3	XX	XX (U1)	XX(FV)	XX (U1)

Żabieńcu					
----------	--	--	--	--	--

Stanowiska monitoringowe kumaka nizinnego znajdowały się na 6 obszarach siedliskowych sieci Natura 2000. W przypadku 2 obszarów (Dolina Zwoleńki i Roztocze Środkowe) gdzie zlokalizowane było po jednym stanowisku kumaka, trudno na ich podstawie wnioskować o stanie gatunku w całym obszarze. Takie wnioskowanie jest również trudne w przypadku Stawów w Żabieńcu – monitorowano tam tylko 3 stanowiska. Gdyby na ich podstawie ocenić stan w obszarze Natura 2000, byłby on niezadowolający (oceny w nawiasach). W przypadku 3 obszarów (Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry, Kumaki Dobrej i Puszcza Kampinoska) stan ochrony gatunku można określić jako niezadowolający, przede wszystkim z uwagi na stan siedlisk. Perspektywy zachowania gatunku oceniono jako dobre tylko w przypadku obszaru Kumaki Dobrej, który jest desygnowany specjalnie dla ochrony tego gatunku.

Stan ochrony gatunku na poziomie regionu biogeograficznego

Tab. 5. Ocena stanu ochrony gatunku w badanym regionie biogeograficznym

Region	Oceny			
	Stan populacji	Stan siedliska	Perspektywy	Ocena ogólna
Region biogeograficzny kontynentalny	XX	U1	U1	U1

Stanowiska monitorowane w 2010 roku nie stanowią jeszcze odpowiedniej reprezentacji zasięgu występowania gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym. Na podstawie wyników pierwszego etapu prac można wstępnie ocenić stan ochrony gatunku w regionie kontynentalnym jako niezadowolający (U1).